

POSTANOWIENIE

9 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 9 września 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.S. i P.S.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej

w W.

o zapłatę ewentualnie o ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 19 czerwca 2023 r., I ACa 535/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanej na rzecz każdego z powodów po 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

(P.H.)

UZASADNIENIE

Strona pozwana, Bank spółka akcyjna w W., wywiodła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 19 czerwca 2023 r., wydanego w sprawie z powództwa M.S. i P.S. o zapłatę ewentualnie o ustalenie.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, bank przedstawił zagadnienie prawne, tj. od jakiej daty konsument może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia zasądzzonego wskutek stwierdzenia

nieważności umowy kredytu. Wskazał również na potrzebę dokonania wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości w zakresie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „dyrektywa 93/13”). Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, bank wskazał także na potrzebę dokonania wykładni art. 496 w zw. z art. 497 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Choć wymagania stawiane istotnemu zagadnieniu prawnemu i potrzebie dokonania wykładni przepisów prawa jako przyczynom przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie są tożsame, to w obu przypadkach musi występować przymiot nowości. Problem prawny przedstawiony do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy nie może być już rozwiązany w orzecznictwie (zob. np. postanowienia SN: z 23 kwietnia 2025 r., I CSK 1920/24; z 28 marca 2025 r., I CSK 725/24; z 6 marca 2025 r., I CSK 3018/24; z 29 października 2024 r., I CSK 4297/23; z 21 sierpnia 2024 r., I CSK 1927/24; z 15 września 2023 r., I CSK 4360/22; z 29 sierpnia 2023 r., I CSK 4599/22; z 15 września 2023 r., I CSK 4360/22; z 18 sierpnia 2023 r., I CSK 4091/22).

W przypadku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. przyjęcie skargi do rozpoznania może uzasadniać rozbieżność występująca w orzecznictwie Sądu Najwyższego lub sądów powszechnych. Jednakże jeśli skarżący dąży do zakwestionowania ustalonej już linii orzeczniczej, to powinien przedstawić istotne argumenty, ze względu na które zmiana stanowiska Sądu Najwyższego wydaje się zasadna (zob. np. postanowienia SN: z 21 sierpnia 2024 r., I CSK 1927/24; z 13 sierpnia 2024 r., I CSK 1623/24; z 16 listopada 2023 r., I CSK 3453/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1658/23; z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1105/23).

Należy wskazać, że powołana przez skarżącego potrzeba wykładni dotycząca wymagalności roszczenia restytucyjnego kredytobiorcy została rozstrzygnięta w orzecznictwie (zob. uchwałę SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21; wyroki SN: z 16 lutego 2021 r., III CZP 11/20; z 9 września 2022 r., II CSKP 794/22, i z 25 maja 2023 r., II CSKP 989/22. W tym kontekście Trybunał Sprawiedliwości

Unii Europejskiej wyjaśnił, że zgodnie z wykładnią prawa polskiego termin przedawnienia roszczeń przedsiębiorcy rozpoczyna bieg dopiero od dnia uprawomocnienia się wyroku stwierdzającego nieważność rozpatrywanej umowy kredytu hipotecznego, co skutkowałaby uznaniem, że przedsiębiorca ten naruszałby obowiązki umowne tej umowy dopiero od tej daty. Tym samym zainteresowany konsument, w przypadku gdyby jego roszczenia restytucyjne nie uległy przedawnieniu, nie mógłby uzyskać odsetek za opóźnienie od dnia wniesienia przez niego żądania zwrotu kwot zapłaconych na podstawie nieuczciwych warunków zawartych we wspomnianej umowie, co zachęcałoby wspomnianego przedsiębiorcę, z naruszeniem dyrektywy 93/13, do systematycznego odrzucania takich żądań. TSUE podniósł również, że odmienne stanowisko mogłoby zachęcać przedsiębiorcę do przedłużania postępowania, stwierdzając przy tym, że skuteczność ochrony przyznanej konsumentom przez dyrektywę 93/13 byłaby zagrożona, w sytuacji gdyby konsumenci, powołując się na prawa, które wywodzą z tej dyrektywy, byli narażeni na ryzyko nieotrzymania odsetek za opóźnienie od kwot, które muszą zostać im zwrócone z uwagi na nieważność takiej umowy od momentu upływu terminu nałożonego na przedsiębiorcę do wykonania świadczenia, po tym jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu tych kwot (zob. wyrok TSUE z 14 grudnia 2023 r., C-28/22).

Ponadto Sąd Najwyższy w punkcie 4 uchwały całego składu Izby Cywilnej z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, OSNC 2024 nr 12, poz. 118, stwierdził również, że bieg roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku związanie postanowieniami umowy. Tym samym do rozpoczęcia tej wymagalności nie jest konieczne złożenie przez kredytobiorcę żadnego sformalizowanego oświadczenia przed odpowiednim organem, a przyjęcia konieczności złożenia takiego oświadczenia pozostawałoby w sprzeczności z jednolitym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

W treści skargi kasacyjnej nie została skutecznie wykazana potrzeba dokonania wykładni przytoczonych przepisów prawa. Autor skargi nie sprecyzował, z czego wynika potrzeba wykładni wskazanych w skardze przepisów i z jakich

przyczyn dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest niewystarczający. Nie przedstawił także w odniesieniu do poruszanych problemów możliwych rozbieżnych interpretacji prawnych oraz racji jurydycznych stojących za każdą z nich.

Również wątpliwości dotyczące zarzutu zatrzymania zostały rozstrzygnięte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23, OSNC 2025 nr 3, poz. 25, w której wyjaśniono, że prawo zatrzymania nie przysługuje stronie, która może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony. Stanowisko to zostało powtórzone w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 5 marca 2025 r., III CZP 37/24, w której przyjęto, że w przypadku dochodzenia od banku zwrotu świadczenia spełnionego na podstawie umowy kredytu, która okazała się niewiążąca, bankowi nie przysługuje prawo zatrzymania na podstawie art. 496 w zw. z art. 497 k.c.

W uchwałach tych wyjaśniono również, że teoretycznoprawna kwestia wzajemnej natury umowy kredytu nie ma znaczenia dla oceny, czy stronom przysługuje zarzut zatrzymania, tym samym jej rozstrzygnięcie nie wywołałoby bezpośredniego wpływu na wynik niniejszej sprawy.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania zabrakło zatem kwestii prawnych, które nie zostały jeszcze rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy uznał, że nie ma innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSN Adam Doliwa

(P.H.)

[SOP]